

Briselē, 7.6.2018
COM(2018) 436 final

2018/0225 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES LĒMUMS,

**ar ko izveido īpašo programmu, ar kuru īsteno pētniecības un inovācijas
pamatprogrammu "Apvārsnis Eiropa"**

(Dokuments attiecas uz EEZ)

{SEC(2018) 291 final} - {SWD(2018) 307 final} - {SWD(2018) 308 final} -
{SWD(2018) 309 final}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

- **Pamatojums un mērķi**

Priekšlikums par programmu “Apvārsnis Eiropa” pilnībā atbilst Komisijas priekšlikumam par nākamo Savienības ilgtermiņa budžetu laikposmam no 2021. līdz 2027. gadam un Komisijas prioritātēm, kas noteiktas tās programmā nodarbinātībai, izaugsmei, taisnīgumam un demokrātiskām pārmaiņām, kā arī vispārējām politikas prioritātēm (Ilgtspējīgas attīstības mērķi). Šis priekšlikums arī saskan ar Savienības attīstības plāniem pēc 2020. gada, kā izklāstīts 2017. gada 25. marta Romas deklarācijā.

Priekšlikuma pamatā ir pieņēmums, ka pētniecība un inovācija atbilst pilsoņu prioritātēm, uzlabo Savienības darba ražīgumu un konkurētspēju un ir būtiski svarīgas, lai saglabātu mūsu sociālekonomisko modeli un vērtības, un sniedz risinājumus, kas problēmām pievēršas sistemātiskāk.

Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 182. pantu pamatprogrammu īsteno ar īpašām programmām, kurās noteikti detalizēti noteikumi tās īstenošanai, tās ilgums, kā arī ar kurām nodrošināti par vajadzīgiem uzskatītie līdzekļi. Programma “Apvārsnis Eiropa” tiks īstenota ar īpašu programmu, kas ir izveidota ar šo lēmumu un īpašo aizsardzības izpētes programmu.

Ar šo lēmumu izveidotās īpašās programmas pamatā ir LESD 182. pants un arī LESD 173. pants spēcīgā atbalsta inovācijai dēļ.

Vairāk informācijas par vispārējo priekšlikumu programmai “Apvārsnis Eiropa” skatiet skaidrojuma rakstā, kas attiecas uz pamatā esošo aktu (priekšlikums regulai, ar ko izveido pētniecības un inovācijas pamatprogrammu “Apvārsnis Eiropa” un nosaka tās noteikumus par līdzdalību un izplatīšanu).

Šajā priekšlikumā par piemērošanas datumu ir noteikts 2021. gada 1. janvāris, un tas tiek iesniegts 27 dalībvalstu Savienībai atbilstoši Eiropadomes 2017. gada 29. martā saņemtajam Apvienotās Karalistes paziņojumam par nodomu izstāties no Eiropas Savienības un *Euratom*, pamatojoties uz Līguma par Eiropas Savienību 50. pantu. Nākamajā sadaļā plašāk izklāstīti šī priekšlikuma īpašie noteikumi.

2. CITI ELEMENTI

- **Detalizēts konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums**

Priekšlikumā pamatprogrammai (pētniecības un inovācijas pamatprogramma “Apvārsnis Eiropa”, tostarp tās noteikumi par līdzdalību un izplatīšanu) izklāstīti vispārīgie un specifiskie “Apvārsnis Eiropa” mērķi un veicamo darbību struktūra un pamatvirzieni, savukārt šis lēmums definē darbības mērķus un pasākumus, kas veicami noteiktās programmas “Apvārsnis Eiropa” daļās.

Šajā tiesību aktā izklāstīti konkrēti pamatprogrammas īstenošanas un plānošanas noteikumi, jo īpaši attiecībā uz tālāk minēto:

- uzdevumi (atbilstīgi pīlāra “Globālās problēmas un rūpniecības konkurētspēja” nosacījumiem);

- Eiropas Pētniecības padome (EPP);
- Eiropas Inovācijas padome (EIP);
- darba programmas;
- komiteju procedūra.

Stratēģiskā plānošana

“Apvārsnis Eiropa” īstenošanas pamatā ir programmas finansēto pētniecības un inovācijas darbību iekļaujoša un pārredzama **stratēģiskā plānošana**. Plānošana tiks īstenota pēc plašas apspriešanās un viedokļu apmaiņas ar dalībvalstīm, Eiropas Parlamentu pēc nepieciešamības un dažādajām ieinteresētajām pusēm, ieskaitot pilsoniskās sabiedrības organizācijas, par prioritātēm (tostarp uzdevumiem atbilstīgi pīlāra “Globālās problēmas un rūpniecības konkurētspēja” nosacījumiem) un piemērotākajiem darbības un īstenošanas veidiem, jo īpaši ar Eiropas partnerību iesaisti.

Stratēģiskās plānošanas rezultātā tiks izstrādāta daudzgadu stratēģija **darba programmas** satura izveidei (saskaņā ar 11. pantu), vienlaikus saglabājot pietiekamu elastību, lai strauji reaģētu uz negaidītām vajadzībām un krīzēm, kā arī ievērotu Komisijas darba programmu ciklā noteiktās politikas prioritātes. Šīs plānošanas nolūkiem kā galvenā ievirze tiks izmantots otrais pīlārs — “Globālās problēmas un rūpniecības konkurētspēja”.

“Apvārsnis Eiropa” prioritātes būs cieši saistītas ar Savienības vispārīgajām stratēģiskajām prioritātēm un politikas jomām. Stratēģiskās plānošanas pamatā būs prognozēšanas pasākumi, pētījumi un citas zinātniskas liecības, un tajā tiks ņemtas vērā attiecīgās Savienības un valstu līmenī esošās iniciatīvas. Tā ietvers starpdisciplināras un dažādas nozares aptverošas perspektīvas un nodrošinās visu “Apvārsnis Eiropa” darbību efektīvu koordināciju.

Tā būs arī cieši saistīta ar citām Savienības programmām, lai, kas ir ne mazāk svarīgi, veicinātu pētniecības un inovāciju ieguldījumu rezultātu straujāku izplatīšanu un izmantošanu.

Komisijas priekšlikumā par 2021.–2027. gada daudzgadu finanšu shēmu izklāstīts vērienīgāks mērķis integrēt ar klimatu saistītos jautājumus visās ES programmās, klimata mērķu sasniegšanai kopumā paredzot atvēlēt 25 % no ES izdevumiem. Šīs programmas devumam minētā vispārējā mērķa sasniegšanā tiks sekots, izmantojot ES klimata marķiera sistēmu atbilstīgā iedalījuma līmenī, tai skaitā izmantojot vairākas precīzas metodikas, kur tādas būs pieejamas. Komisija turpinās katru gadu sniegt informāciju saistību apropriāciju izteiksmē, izstrādājot gada budžeta projektu.

Lai atbalstītu to, ka tiek pilnībā izmantots programmas potenciāls klimata mērķu sasniegšanā, Komisija centīsies noteikt attiecīgās darbības visā programmas sagatavošanas, īstenošanas, pārskatīšanas un izvērtēšanas procesā.

Pīlāri

“Apvārsnis Eiropa” sastāv no trim komponentiem jeb pīlāriem:

- I. Atvērtā zinātne.
- II. Globālās problēmas un rūpniecības konkurētspēja.
- III. Atvērtā inovācija.

I pīlārs — “Atvērtā zinātne”

Šī pīlāra pamatā ir Eiropas Pētniecības padomes panākumi, Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosauktās darbības un pašreizējā pamatprogrammā iekļautais pētniecības infrastruktūru komponents. Īpašos noteikumus par Eiropas Pētniecības padomi skatiet 6.–8. pantā.

II pīlārs — “Globālās problēmas un rūpniecības konkurētspēja”

Šajā pīlāra integrētas piecas tematiskās kopas, kas aptver visu globālo problēmu spektru, izmantojot leņķu sadarbības pētniecības un inovācijas darbības.

- Veselība
- Iekļaujoša un droša sabiedrība
- Digitālā nozare un rūpniecība
- Klimats, enerģētika un mobilitāte
- Pārtika un dabas resursi

Kopas ar iesaistīšanās jomu atbalstu nojauc tradicionālās robežas starp disciplīnām, nozarēm un politikas jomām un veicina plašāku sadarbību un lielāku ietekmi attiecībā uz Savienības un globālās politikas prioritātēm.

Viss pīlārs ir vairāk orientēts uz ietekmi.

Uzdevumi

Ar šo pīlāru tiks uzsākts neliels skaits **uzdevumu** ar konkrētiem mērķiem, izveidojot visaptverošu projektu klāstu, kā arī izmantojot attiecīgās darbības un citu programmas daļu izlaidi. Uzdevumu īpašie noteikumi ir izklāstīti 5. pantā.

Par uzdevumiem tiks lemts un tie tiks kopēji izstrādāti kā daļa no “Apvārsnis Eiropa” stratēģiskā plānošanas procesa, kas ietver sadarbību starp attiecīgajiem Komisijas dienestiem, dalībvalstīm, Eiropas Parlamentu un attiecīgajām ieinteresētajām pusēm.

Uzdevumiem netiks nodalīts atsevišķs budžets, taču tiem tiks piešķirts budžets no darba programmas. Tiek sagaidīts, ka uzdevumi parasti ir transversāli un tāpēc finansējumu to budžetam nodrošina vairāk nekā viena kopa.

Pirmie uzdevumi tiks ieviesti pirmajā stratēģiskās plānošanas kārtā. Izvērtējot pirmo divu gadu pieredzi, uzdevumu skaits un apmērs nākamajās darba programmās var tikt palielināts. Lai arī Savienības atbalsts uzdevumiem netiek plānots ilgāks par 10 gadiem, turklāt tas tiks regulāri pārskatīts (darba programmas cikla ietvaros), uzdevumu paredzētā ietekme var būt ilgāka par šo termiņu.

Uzdevumu kopizstrādei un īstenošanas pārraudzībai Komisija var izveidot *uzdevumu padomes*. Tās sniegtu konsultācijas par iespējamiem augstas ietekmes uzdevumiem, izmantojot izstrādes procesu, kurā ir iesaistītas ieinteresētās puses un tiek informēta sabiedrība. Uzdevumu padomēs darbosies ieinteresētās puses, tostarp galalietotāji, šādi nodrošinot viņu iesaisti, un Komisijas dienesti, šādi nodrošinot sasaisti ar Savienības politikas ievirzēm. Uzdevumu padomes locekļus parasti iecels Komisija pēc atklāta uzaicinājuma izteikt ieinteresētību un, ņemot vērā vajadzību pēc zināšanu, dzimuma, vecuma un ģeogrāfiskā izvietojuma līdzsvara. Taču piemērotos gadījumos arī esošas pārvaldības struktūras varēs uzņemt uzdevumu padomes pienākumus.

Komisija varēs pieņemt *uzdevumu vadītājus*, lai nodrošinātu, ka noteikto mērķu īstenošanai un sasniegšanai tiek izmantotas labākās pieejamās zināšanās.

Īstenošanas noteikumi atļauj pielietot darbu kopuma pieeju, proti, priekšlikumi tiks izvērtēti un izvēlēti un projekti tiks pārvaldīti vesela darbību kopuma ietvaros, nevis katrs atsevišķi.

Priekšlikumus vērtēs neatkarīgi vērtētāji, kuru pienākumos ietilps tāda projektu kopuma ieteikšana, kas kopā palīdzēs izpildīt noteiktu uzdevumu.

Piemērojamie vērtēšanas un atlases kritēriji, kā arī uzdevumu vērtēšanas metode (piem., nodrošinot, ka tiek izmantota uz kopumu balstītā pieeja) tiks izklāstīta darba programmā. Mērķis ir novērtēt izcilību un ietekmi kolektīvā līmenī.

Uz kopumu balstītajā pieejā var iestrādāt arī citus būtiskus projektus, kas var sekmēt uzdevumu sekmīgu izpildi, kā arī šajā procesā varēs piedalīties daudz citu dalībnieku, piemēram, fondi.

“Apvārsnis 2020” pamatiniciatīvas nākotnes un jauno tehnoloģiju (NJT) jomā līdzinās uzdevuma konceptam. Šī iemesla dēļ un arī, lai vienkāršotu finansēšanu, NJT pamatiniciatīvas, kuras paredzēts īstenot programmā “Apvārsnis Eiropa”, tiks noteiktas kā uzdevumi saskaņā ar uzdevumu kritērijiem un īstenotas, izmantojot tādu pašu kārtību.

III pīlārs — “Atvērtā inovācija”

Šis pīlārs galvenokārt ir vērsts uz

- revolucionāras un tirgu radošas inovācijas izaugsmi, izveidojot jauno Eiropas Inovācijas padomi (EIP — skat. 9. un 10. pantu), un
- tādu darbību veicināšanu, kas pilnveidos un attīstīs kopējo Eiropas inovāciju telpu, tostarp nodrošinās atbalstu **Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūtam (EIT)**.

Lai īstenotu EIP darbību, Komisija izveidos augsta līmeņa padomi (“EIP padome”), kas cita starpā konsultēs arī par kopējo stratēģiju, mērķiem, darbībām, vērtēšanas kritērijiem un ekspertu atlasī. Darba programmu EIP darbību īstenošanai izstrādās Komisija, pamatojoties uz EIP padomes sniegtajiem ieteikumiem.

Eiropas Inovāciju padome būs vienīgais Savienības atbalsta avots revolucionārām tirgu radošām inovācijām. Padome pārraudzīs darbības, kuras iepriekš tika veiktas “Apvārsnis 2020” ietvaros, piemēram, MVU inovācijas, pasākumus nākotnes un jauno tehnoloģiju jomā (atklāti pieejamās NJT un proaktīvās NJT) un piekļuvi riska kapitāla finansējumam (tagad saskaņota ar fonda “InvestEU” Regulu).

Lai īstenotu EIP redzējumu, pēc atklātas un pārredzamas atlases procedūras Komisija var pieņemt darbā programmu vadītājus.

EIP sniegs tiešu un īpaši pielāgotu atbalstu inovāciju izstrādātājiem, izmantojot divus galvenos finansēšanas instrumentus *Pathfinder* un *Accelerator*, kuros abos tiks izmantota galvenokārt augšupēja, augsta riska pieeja revolucionāru inovāciju atbalstam un inovāciju izstrādātāju vajadzībām un kuri tiks proaktīvi pārvaldīti.

Pathfinder progresīviem pētījumiem nodrošinās dotācijas no agrīnā tehnoloģijas posma (tostarp koncepcijas pierādīšana, tehnoloģijas apstiprināšana) līdz agrīnam komerciālajam posmam (agrīns demonstrējums, darbības pamatojuma un stratēģijas izstrāde).

Accelerator atbalstīs turpmāku attīstību un revolucionāru, tirgu radošu inovāciju ieviešanu tirgū līdz posmam, kurā ieguldītāji tās var finansēt parastajā komerciālajā kārtībā (piem., no demonstrējuma, lietotāju testēšanas, pirmskomerciālas ražošanas, ietverot darbības izvēršanu).

Tas sniegs EIP apvienoto finansējumu (t. i., dotācijas, kurās apvienota tieša piekļuve kapitālam un finanšu garantijām).

Accelerator ietvaros īpaša uzmanība tiks pievērsta ar *Pathfinder* radītai inovācijai, taču ar to tiks finansēti arī citi “Apvārsnis Eiropa” projekti, piemēram, Eiropas Pētniecības padome vai Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūta *zināšanu un inovāciju kopienas*.

Vēl viena pīlāra “Atvērtā inovācija” funkcija ir pastiprināta sadarbība ar inovāciju ekosistēmām, kuru mērķis ir uzlabot inovāciju attīstībai nepieciešamo vidi, jo īpaši (bet ne tikai) iesaistot EIT, kas veicinās ilgtspējīgas inovācijas ekosistēmas un attīstīs uzņēmējdarbības un inovācijas prasmes prioritārās jomās, izmantojot zināšanu un inovāciju kopienas.

Daļa “Eiropas pētniecības telpas stiprināšana”

Šīs daļas galvenie komponenti ir: “dalīšanās ar izcilību” un “Eiropas pētniecības un inovācijas sistēmas reformēšana un uzlabošana”, ietverot nākamās paaudzes politikas atbalsta instrumentus.

Šī daļa ietvers arī darbības, kas saistītas ar prognozēšanu; pamatprogrammas uzraudzību un izvērtēšanu, kā arī rezultātu izmantošanu un izplatīšanu, Eiropas augstskolu modernizēšanu, ciešākas starptautiskās sadarbības atbalstīšanu, zinātni, sabiedrību un iedzīvotājiem.

Īstenošana

Programmas “Apvārsnis Eiropa” īstenošanā Komisijai palīdzēs **komiteja** (skat. 12. pantu) Regulas (ES) Nr. 182/2011 izpratnē. Tā tiksies dažādos sastāvos (skat. šī lēmuma II pielikumu) atbilstoši apspriežamā jautājuma tematam.

Programmas darbības

Skat. šī priekšlikuma I pielikumu, lai iegūtu detalizētāku informāciju par finansēšanas jomām katrā pīlārā un par programmas darbībām. Šī informācija ietver norādes par īstenošanas kārtību un vispārīgus principus, īpaši vēršot uzmanību uz stratēģisku plānošanu, izplatīšanu un paziņošanu, izmantošanu, ieviešanu tirgū un atbalstu politiku veidojošai un starptautiskai sadarbībai.

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES LĒMUMS,

**ar ko izveido īpašo programmu, ar kuru īsteno pētniecības un inovācijas pamatprogrammu
"Apvārsnis Eiropa"**

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 173. panta 3. punktu un 182. panta 4. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu¹,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu²,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 182. panta 3. punktu pētniecības un inovācijas pamatprogramma "Apvārsnis Eiropa" (pamatprogramma "Apvārsnis Eiropa"), ko izveido ar Eiropas Parlamenta un Padomes ... *Pamatprogrammas/dalības noteikumu* Regulu (ES) Nr. ...³, ir jāīsteno ar īpašām programmām, kurās izklāstīti detalizēti īstenošanas noteikumi, noteikts to ilgums un par vajadzīgiem uzskatītie līdzekļi.
- (2) *Pamatprogrammas/dalības noteikumu* Regulā (ES) Nr. ... ir izklāstīti pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" vispārīgie un konkrētie mērķi, struktūra un veicamo pasākumu pamatvirzieni, bet šajā īpašajā programmā, ar kuru īsteno pētniecības un inovācijas pamatprogrammu "Apvārsnis Eiropa" ("īpašā programma"), būtu jānosaka pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" atsevišķu daļu darbības mērķi un pasākumi. *Pamatprogrammas/dalības noteikumu* Regulā (ES) Nr. ... izklāstītie īstenošanas noteikumi, tostarp tie, kas saistīti ar ētiskajiem principiem, pilnībā attiecas arī uz šo īpašo programmu.
- (3) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus īpašās programmas īstenošanai, būtu jāpiešķir Komisijai īstenošanas pilnvaras pieņemt darba programmas īpašās programmas īstenošanai. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011⁴.

¹ OV C [...], [...], [...]. lpp.

² OV C [...], [...], [...]. lpp.

³ OV C [...], [...], [...]. lpp.

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 16. februāra Regula (ES) Nr. 182/2011, ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

- (4) Attiecībā uz zinātnisko un tehnoloģisko saturu, kas iekļauts īpašās programmas daļā, kura aptver Kopīgā pētniecības centra (*JRC*) ar kodolenerģiju nesaistītās tiešās darbības, ir notikusi apspriešanās ar *JRC* valdi, kas izveidota saskaņā ar Komisijas Lēmumu Nr. 96/282/*Euratom*⁵.
- (5) Ņemot vērā to, cik svarīgi ir cīnīties pret klimata pārmaiņām atbilstīgi Savienības saistībām īstenot Parīzes nolīgumu un Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības mērķus, šī īpašā programma palīdzēs integrēt klimata politiku un sasniegt vispārēju mērķi, proti, 25 % no ES budžeta izdevumiem, kas paredzēti klimata mērķu sasniegšanai. Ir paredzēts, ka šīs īpašās programmas darbības 35 % no sava kopējā finansējuma atvēlēs klimata mērķiem. Attiecīgās darbības tiks noteiktas īpašās programmas sagatavošanas un īstenošanas laikā un tiks atkārtoti izvērtētas attiecīgajos izvērtēšanās un pārskatīšanas procesos.
- (6) Tomēr īpašās programmas darbības būtu jāizmanto, lai samērīgi, bez dublēšanās un neatstumjot privāto finansējumu, novērstu tirgus nepilnības un nepietiekamu investīciju situācijas, un tām būtu jārada skaidra Eiropas pievienotā vērtība.
- (7) Lai atspoguļotu svarīgo ieguldījumu, kas pētniecībai un inovācijai būtu jāsniedz pārtikas, lauksaimniecības, lauku attīstības un bioekonomikas problēmu risināšanā, un izmantotu pētniecības un inovācijas attiecīgās iespējas ciešā sinerģijā ar kopējo lauksaimniecības politiku, īpašās programmas attiecīgās darbības laikposmā no 2021. līdz 2027. gadam kopā "Pārtika un dabas resursi" saņems atbalstu 10 miljardu EUR apmērā.
- (8) Digitālā vienotā tirgus izveides pabeigšanai un digitālo un fizisko tehnoloģiju konverģences radīto iespēju paplašināšanai nepieciešams palielināt investīcijas. Pamatprogramma "Apvārsnis Eiropa" dos savu ieguldījumu šajos centienos, salīdzinājumā ar pētniecības un inovācijas pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" būtiski palielinot izdevumus galvenajos digitālās pētniecības un inovācijas pasākumos⁶. Tam būtu jānodrošina, ka Eiropas Savienība paliek pasaules pētniecības un inovācijas avangardā digitālajā jomā.
- (9) Finansēšanas veidi un īstenošanas metodes saskaņā ar šo lēmumu būtu jāizvēlas, pamatojoties uz to spēju sasniegt darbību konkrētos mērķus un gūt rezultātus, jo īpaši ņemot vērā kontroles izmaksas, administratīvo slogu un sagaidāmo neatbilstības risku. Attiecībā uz dotācijām tas ietver fiksētu summu, vienotu likmju un vienības izmaksu izmantošanas apsvēršanu.

IR PIENĒMUŠI ŠO LĒMUMU.

I NODAĻA VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI

1. pants

Priekšmets

Ar šo lēmumu izveido īpašo programmu, ar kuru īsteno pētniecības un inovācijas pamatprogrammu "Apvārsnis Eiropa" ("īpašā programma"), kas minēta *Pamatprogrammas/dalības noteikumu* Regulas .../.../ES 1. panta 3. punkta a) apakšpunktā.

⁵ Komisijas 1996. gada 10. aprīļa Lēmums 96/282/*Euratom* par Kopīgā pētniecības centra reorganizāciju (OV L 107, 30.4.1996., 12. lpp.).

⁶ Komisijas paziņojumā "Jauna un moderna Eiropas Savienības daudzgadu finanšu shēma, kura efektīvi īsteno tās prioritātes pēc 2020. gada" teikts, ka galvenajos digitālajos pasākumos saskaņā ar pētniecības un inovācijas pamatprogrammu "Apvārsnis Eiropa" ir iztērēti 13 miljardi EUR (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/lv/ALL/?uri=CELEX%3A52018DC0098>).

Tajā izklāstīti īpašās programmas darbības mērķi, budžets 2021.–2027. gadam, noteikumi par īpašās programmas īstenošanu un pasākumiem, kas tiks veikti saskaņā ar īpašo programmu.

2. pants

Darbības mērķi

1. Īpašā programma sekmē Regulas ... *Pamatprogrammas/dalības noteikumu regula* 3. pantā izklāstīto vispārīgo un konkrēto mērķu sasniegšanu.
2. Īpašās programmas darbības mērķi ir šādi:
 - (a) stiprināt un vērst plašumā izcilību;
 - (b) palielināt sadarbību starp nozarēm un disciplinām;
 - (c) savienot un attīstīt pētniecības infrastruktūras visā Eiropas pētniecības telpā;
 - (d) stiprināt starptautisko sadarbību;
 - (e) piesaistīt, apmācīt un noturēt pētniekus Eiropas pētniecības telpā, tostarp ar pētnieku mobilitātes palīdzību;
 - (f) sekmēt atvērtu zinātni un nodrošināt pamanāmību sabiedrībai un atvērtu piekļuvi rezultātiem;
 - (g) aktīvi izplatīt un izmantot rezultātus, īpaši politikas izstrādei;
 - (h) atbalstīt Savienības politikas prioritāšu īstenošanu;
 - (i) stiprināt saikni starp pētniecību un inovāciju un citām politikas jomām, ieskaitot Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības mērķus;
 - (j) izmantojot pētniecības un inovācijas uzdevumus, noteiktā termiņā sasniegt vērienīgus mērķus;
 - (k) iesaistīt iedzīvotājus un galalietotājus kopizstrādes un līdzradīšanas procesos;
 - (l) uzlabot ar zinātni saistītu komunikāciju;
 - (m) paātrināt rūpniecības pārveidi;
 - (n) uzlabot prasmes attiecībā uz inovāciju;
 - (o) stimulēt novatorisku uzņēmumu, īpaši MVU, izveidi un izvēršanos;
 - (p) uzlabot piekļuvi riska finansējumam, īpaši tad, ja tirgus nenodrošina dzīvotspējīgu finansēšanu.
3. Šā panta 2. punktā minēto mērķu ietvaros var ņemt vērā jaunas un neparedzētas vajadzības, kas rodas īpašās programmas īstenošanas laikā. Ar pienācīgu pamatojumu tas var nozīmēt reaģēšanu uz jaunām iespējām, krīzēm un apdraudējumiem, kā arī atbildi uz vajadzībām, kas saistītas ar jaunu Savienības politikas virzienu izstrādi.

3. pants

Struktūra

1. Saskaņā ar Regulas (ES) ... *Pamatprogrammas/dalības noteikumu regula* 4. panta 1. punktu īpašo programmu veido šādas daļas:

- (1) I pīlārs “Atvērtā zinātne”, kurā ietilpst šādi komponenti:
 - (a) Eiropas Pētniecības padome (*ERC*), kas aprakstīta I pielikuma I pīlāra 1. sadaļā;
 - (b) Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosauktās darbības (*MSCA*), kas aprakstītas I pielikuma I pīlāra 2. sadaļā;
 - (c) pētniecības infrastruktūras, kas aprakstītas I pielikuma I pīlāra 3. sadaļā;
 - (2) II pīlārs “Globālās problēmas un rūpniecības konkurētspēja”, kurā ietilpst šādi komponenti:
 - (a) kopa “Veselība”, kas aprakstīta I pielikuma II pīlāra 1. sadaļā;
 - (b) kopa “Iekļaujoša un droša sabiedrība”, kas aprakstīta I pielikuma II pīlāra 2. sadaļā;
 - (c) kopa “Digitālā joma un rūpniecība”, kas aprakstīta I pielikuma II pīlāra 3. sadaļā;
 - (d) kopa “Klimats, enerģētika un mobilitāte”, kas aprakstīta I pielikuma II pīlāra 4. sadaļā;
 - (e) kopa “Pārtika un dabas resursi”, kas aprakstīta I pielikuma II pīlāra 5. sadaļā;
 - (f) Kopīgā pētniecības centra (*JRC*) ar kodolenerģiju nesaistītās tiešās darbības, kas aprakstītas I pielikuma II pīlāra 6. sadaļā;
 - (3) III pīlārs “Atvērtā inovācija”, kurā ietilpst šādi komponenti:
 - (a) Eiropas Inovācijas padome (*EIC*), kas aprakstīta I pielikuma III pīlāra 1. sadaļā;
 - (b) Eiropas inovācijas ekosistēmas, kas aprakstītas I pielikuma III pīlāra 2. sadaļā;
 - (c) Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūts (*EIT*), kas aprakstīts I pielikuma III pīlāra 3. sadaļā;
 - (4) daļa “Eiropas pētniecības telpas stiprināšana”, kurā ietilpst šādi komponenti:
 - (a) izcilas pieredzes apmaiņa, kas aprakstīta I pielikuma daļas “Eiropas pētniecības telpas stiprināšana” 1. sadaļā;
 - (b) Eiropas pētniecības un inovācijas sistēmas reformēšana un pilnveidošana, kas aprakstīta I pielikuma daļas “Eiropas pētniecības telpas stiprināšana” 2. sadaļā.
2. Pasākumi, kas jāveic saskaņā ar 1. punktā minētajām daļām, ir izklāstīti I pielikumā.

4. pants

Budžets

1. Saskaņā ar Regulas ... *Pamatprogrammas/dalības noteikumu regula* 9. panta 1. punktu īpašās programmas īstenošanai atvēlētais finansējums laikposmā no 2021. līdz 2027. gadam ir EUR 94 100 000 000 pašreizējās cenās.
2. Šā panta 1. punktā minēto summu saskaņā ar Regulas (ES) Nr. ... *Pamatprogrammas/dalības noteikumu regula* 9. panta 2. punktu sadala starp šā lēmuma 3. panta 1. punktā uzskaitītajiem komponentiem. Piemēro Regulas ... *Pamatprogrammas/dalības noteikumu regula* 9. panta 3.–8. punktā noteikto kārtību.

II NODAĻA ĪSTENOŠANA UN PLĀNOŠANA

5. pants

Uzdevumi

1. Katram uzdevumam var izveidot tam paredzētu valdi. To veido aptuveni 15 augsta ranga personas, ieskaitot attiecīgus galalietotāju pārstāvjus. Ar attiecīgo uzdevumu saistītā valde konsultē par
 - (a) darba programmu saturu un to pārskatīšanu, ciktāl tas vajadzīgs, lai sasniegtu uzdevuma mērķus, attiecīgā gadījumā īstenojot kopizstrādi ar ieinteresētajām personām un sabiedrību;
 - (b) pielāgošanas darbībām vai, ja vajadzīgs, darbības izbeigšanu, pamatojoties uz uzdevuma īstenošanas novērtējumu;
 - (c) ekspertu vērtētāju atlasi, ekspertu vērtētāju instruktāžu, vērtēšanas kritērijiem un to svērumu;
 - (d) pamatnosacījumiem, kas palīdzētu sasniegt uzdevuma mērķus;
 - (e) komunikāciju.
2. Īpašus nosacījumus, kas ļauj piemērot efektīvu un elastīgu portfeļa pieeju, var noteikt darba programmā, kas paredzēta 11. pantā.

6. pants

Eiropas Pētniecības padome

1. Komisija izveido Eiropas Pētniecības padomi ("ERC"), kuras uzdevums ir īstenot I pīlāra "Atvērtā zinātne" darbības, kuras saistītas ERC. Šī ERC ir Eiropas Pētniecības padomes, kas tika izveidota ar Lēmumu C(2013) 1895⁷, pēctece.
2. ERC sastāvā ir 7. pantā minētā neatkarīgā Zinātniskā padome un 8. pantā minētā īpaši izveidotā īstenošanas struktūra.
3. ERC vada priekšsēdētājs, kuru izraugās no pieredzējušu un starptautiski atzītu zinātnieku vidus.

Priekšsēdētāju ieceļ Komisija saskaņā ar pārredzamu darbā pieņemšanas procesu, kurā piedalās īpaši izveidota neatkarīga atlases komiteja; priekšsēdētāja amata pilnvaru termiņš ir četri gadi, un to var atjaunot vienu reizi. Darbā pieņemšanas procesu un izraudzīto kandidātu apstiprina Zinātniskā padome.

Priekšsēdētājs vada Zinātnisko padomi un nodrošina tās vadošo lomu un sadarbību ar īpaši izveidoto īstenošanas struktūru, kā arī pārstāv to zinātnes pasaulē.

⁷ OV C 373, 20.12.2013., 23. lpp.

4. *ERC* darbs atbilst šādiem principiem: izcilība zinātnē, autonomija, efektivitāte, lietderība, pārredzamība un pārskatatbildība. Tā nodrošina to, ka tiek turpinātas tās *ERC* darbības, ko veic saskaņā ar Lēmumu .../EK.
5. Ar *ERC* pasākumiem atbalsta pētījumus visās jomās, kurus veic individuālas un starpvalstu komandas, kuras savstarpēji konkurē Eiropas līmenī.
6. Komisija rīkojas kā *ERC* autonomijas un integritātes garants un nodrošina tai uzticēto uzdevumu pienācīgu izpildi.

Komisija nodrošina, ka *ERC* darbību īstenošana atbilst šā panta 4. punktā minētajiem principiem un 7. panta 2. punkta a) apakšpunktā minētajai Zinātniskās padomes izstrādātajai *ERC* vispārējai stratēģijai.

7. pants

***ERC* Zinātniskā padome**

1. Zinātniskās padomes sastāvā ir zinātnieki, inženieri un pētnieki ar vislabāko reputāciju un atbilstošu erudīciju, vīrieši un sievietes no dažādām vecuma grupām, kuri pārstāv daudzas un dažādas pētniecības jomas un darbojas savā personīgajā statusā neatkarīgi no jebkādu ārēju interešu ietekmes.

Zinātniskās padomes locekļus ieceļ Komisija saskaņā ar neatkarīgu un pārredzamu atlases procedūru, par kuru tā ir vienojusies ar Zinātnisko padomi un kura ietver apspriešanos ar zinātnieku kopienu un ziņojuma sagatavošanu Eiropas Parlamentam un Padomei.

Zinātniskās padomes locekļu pilnvaru termiņš nepārsniedz četrus gadus, un to var atjaunot vienu reizi, pamatojoties uz rotācijas sistēmu, kas nodrošina Zinātniskās padomes darba nepārtrauktību.

2. Zinātniskā padome izstrādā:
 - a) *ERC* vispārējo stratēģiju;
 - b) darba programmu, kas paredzēta *ERC* pasākumu īstenošanai;
 - c) metodes un procedūras recenzēšanai un priekšlikumu novērtēšanai, uz kuru pamata atlasa finansējamos projektus;
 - d) savu nostāju visos jautājumos, kuri no zinātnes perspektīvas varētu vairot *ERC* sasniegumus un ietekmi, kā arī veikto pētījumu kvalitāti;
 - e) rīcības kodeksu, kurā apskatīts arī interešu konfliktu novēršanas jautājums.

No nostājām, ko Zinātniskā padome izstrādājusi atbilstoši pirmās daļas a), c), d) un e) apakšpunktam, Komisija atkāpjas tikai tad, ja tā uzskata, ka nav ievēroti šā lēmuma noteikumi. Šādā gadījumā, lai turpinātu īpašās programmas īstenošanu un mērķu sasniegšanu, Komisija pieņem pasākumus, nosakot jautājumus, kuros tā atkāpjas no Zinātniskās padomes nostājām, un to pienācīgi pamatojot.

3. Zinātniskā padome rīkojas saskaņā ar I pielikuma I pīlāra 1. sadaļā noteiktajām pilnvarām.
4. Zinātniskās padomes darbības vienīgais nolūks ir, ievērojot 6. pantā izklāstītos principus, nodrošināt *ERC* darbību. Tā rīkojas godprātīgi un atbildīgi, un savus pienākumus veic efektīvi, nodrošinot pēc iespējas lielāku pārredzamību.

8. pants

Īpaši izveidota ERC īstenošanas struktūra

1. Īpaši izveidotā īstenošanas struktūra ir atbildīga par administratīvo īstenošanu un programmas izpildi, kā aprakstīts I pielikuma I pīlāra 1. sadaļā. Tā palīdz Zinātniskajai padomei veikt visus tās uzdevumus.
2. Komisija nodrošina, ka īpaši izveidotā īstenošanas struktūra stingri, efektīvi un pietiekami elastīgi ievēro tikai un vienīgi ERC mērķus un prasības.

9. pants

Eiropas Inovācijas padome

1. Komisija izveido Eiropas Inovācijas padomi ("EIC"), kuras uzdevums ir īstenot III pīlāra "Atvērtā inovācija" darbības, kuras ir saistītas ar EIC. EIC darbs atbilst šādiem principiem: koncentrēšanās uz revolucionāriem risinājumiem un revolucionāru inovāciju, autonomija, spēja uzņemties risku, efektivitāte, lietderība, pārredzamība un pārskatatbildība.
2. Eiropas Inovācijas padomē ietilpst augsta līmeņa valde ("EIC valde"), kas minēta 10. pantā .
3. Komisija nodrošina, ka EIC īstenošana
 - (a) saskan ar šā panta 1. punktā noteiktajiem principiem, pienācīgi ņemot vērā EIC valdes atzinumu par 10. panta 1. punkta a) apakšpunktā minēto EIC vispārējo stratēģiju un
 - (b) nerada konkurences kropļojumus, kas ir pretrunā kopīgām interesēm.
4. EIC apvienotā finansējuma pārvaldīšanas nolūkā Komisija var izmantot netiešo pārvaldību vai, ja tas nav iespējams, izveidot īpašam nolūkam dibinātu sabiedrību. Komisija cenšas panākt citu publisku un privātu investoru dalību. Ja tas sākotnēji nav iespējams, īpašam nolūkam dibināto sabiedrību struktūrē tādā veidā, lai tā spētu piesaistīt citus publiskos vai privātos investorus nolūkā palielināt Savienības ieguldījuma sviras efektu.

10. pants

EIC valde

1. EIC valde Komisiju konsultē par
 - a) III pīlāra "Atvērtā inovācija" EIC komponenta vispārējo stratēģiju;
 - b) darba programmu, kas paredzēta EIC darbību īstenošanai;
 - c) kritērijiem priekšlikumu novatoriskuma un riska profila novērtēšanai un dotāciju, pašu kapitāla finansējuma un citu finansēšanas veidu pienācīgu līdzsvaru attiecībā uz EIC instrumentu *Accelerator*;
 - d) stratēģiskā projektu portfeļa noteikšanu;
 - e) programmu vadītāju profilu.
2. EIC valde pēc pieprasījuma var Komisijai adresēt ieteikumus:
 - a) par jebkuru jautājumu, kurš no inovācijas perspektīvas var uzlabot un veicināt inovācijas ekosistēmas visā Eiropā, EIC komponenta mērķu sasniegšanu un ietekmi un inovatīvu uzņēmumu spēju izvērst savus risinājumus;

- b) attiecībā uz iespējamo regulatīvo šķēršļu, ar kuriem saskaras uzņēmēji, īpaši tie, kuriem piešķirts atbalsts no *EIC* komponenta, noteikšanu kopā ar attiecīgajiem Komisijas dienestiem;
- c) jaunajām tehnoloģiju tendencēm *EIC* portfeli, lai sniegtu informāciju īpašās programmas citu daļu plānošanai;
- d) attiecībā uz tādu konkrētu jautājumu noteikšanu, kuros vajadzīga *EIC* valdes konsultācija.

EIC valdes darbības nolūks ir sasniegt *EIC* komponenta mērķus. Tā rīkojas godprātīgi un atbildīgi, un savus pienākumus veic efektīvi, nodrošinot pārredzamību.

EIC valde rīkojas saskaņā ar I pielikuma III pīlāra 1. sadaļā noteiktajām pilnvarām.

3. *EIC* valde sastāv no 15–20 augsta ranga personām no dažādām Eiropas inovācijas ekosistēmu daļām, ieskaitot uzņēmējus, uzņēmumu vadītājus, investorus un pētniekus. Tā sniedz ieguldījumu informēšanas pasākumos, un *EIC* valdes locekļi cenšas paaugstināt *EIC* zīmola prestižu.

EIC valdes locekļus ieceļ Komisija pēc atklāta uzaicinājuma izvirzīt kandidatūras vai izteikt ieinteresētību vai pēc abiem uzaicinājumiem atkarībā no tā, ko Komisija uzskata par atbilstošāku, un ņemot vērā lietpratības, dzimuma, vecuma un ģeogrāfiskā sadalījuma līdzsvarotības nepieciešamību.

Viņu pilnvaru termiņš ir divi gadi, to var atjaunot divas reizes, un amatā iecelšana notiek pēc rotācijas principa (locekļi tiek iecelti ik pēc diviem gadiem).

4. *EIC* valdei ir priekšsēdētājs, kuru ieceļ Komisija saskaņā ar pārredzamu darbā pieņemšanas procesu. Priekšsēdētājs ir augsta līmeņa amatpersona, kas ir saistīta ar inovācijas jomu.

Priekšsēdētāju ieceļ uz četriem gadiem, un pilnvaru termiņu var atjaunot vienu reizi.

Priekšsēdētājs vada *EIC* valdi, sagatavo tās sanāksmes, uzdod uzdevumus valdes locekļiem un var izveidot īpašas apakšgrupas, jo īpaši nolūkā apzināt jaunās tehnoloģiju tendences *EIC* portfeli. Viņš popularizē *EIC*, piedalās sarunās ar Komisiju un pārstāv *EIC* inovācijas vidē. Komisija var nodrošināt administratīvu atbalstu, lai priekšsēdētājs varētu veikt savus pienākumus.

5. Komisija izveido rīcības kodeksu, kurā apskatīts arī interešu konfliktu novēršanas jautājums. *EIC* valdes locekļiem, stājoties amatā, ir jāakceptē rīcības kodekss.

11. pants

Darba programmas

1. Programmu īsteno ar darba programmām, kas minētas Finanšu regulas 110. pantā. Tās tiks sagatavotas pēc stratēģiskās plānošanas procesa, kas aprakstīts šā lēmuma I pielikumā.

Darba programmās attiecīgā gadījumā norāda kopējo summu, kas atvēlēta finansējuma apvienošanas darbībām.

2. Komisija ar īstenošanas aktiem pieņem atsevišķas darba programmas darbību īstenošanai šādos komponentos, kas noteikti šā lēmuma 3. panta 1. punktā:

- a) *ERC*, ja darba programmu izveido Zinātniskā padome saskaņā ar 7. panta 2. punkta b) apakšpunktu un atbilstīgi 12. panta 3. punktā minētajai konsultēšanas procedūrai. Komisija atkāpjas no Zinātniskās padomes izstrādātās darba programmas tikai tad, ja tā

uzskata, ka programma neatbilst šā lēmuma noteikumiem. Tādā gadījumā Komisija darba programmu pieņem ar īstenošanas aktu saskaņā ar 12. panta 4. punktā minēto pārbaudes procedūru. Komisija šādu rīcību pienācīgi pamato;

- b) visas pīlāra “Globālās problēmas un rūpniecības konkurētspēja” kopas, *MSCA*, pētniecības infrastruktūras, atbalsts inovatīvām ekosistēmām, izcilas pieredzes apmaiņa un Eiropas pētniecības un inovācijas sistēmas reformēšana un uzlabošana saskaņā ar 12. panta 4. punktā minēto pārbaudes procedūru;
- c) *EIC*, ja darba programmu sagatavo pēc *EIC* valdes konsultācijas saskaņā ar 10. panta 1. punkta b) apakšpunktu un atbilstīgi 12. panta 4. punktā minētajai pārbaudes procedūrai;
- d) *JRC*, ja daudzgadu darba programmā ņem vērā *JRC* valdes atzinumu, kas minēts Lēmumā 96/282/*Euratom*.

3. Papildus Finanšu regulas 110. panta prasībai šā panta 2. punktā minētajās darba programmās attiecīgi ietver:

- a) katrai darbībai un uzdevumam piešķirto summu un orientējošu īstenošanas grafiku;
- b) attiecībā uz dotācijām prioritātes, atlases un dotāciju piešķiršanas kritērijus un dažādo piešķiršanas kritēriju relatīvo īpatsvaru, kā arī kopējo attiecināmo izmaksu finansējuma maksimālo apmēru;
- c) summu, kas piešķirta apvienotajā finansējumā saskaņā ar Regulas (ES) Nr. ... *Pamatprogrammas/dalības noteikumu regula* 41.–43. pantu;
- d) jebkādas saņēmēju papildu pienākumus saskaņā ar *Pamatprogrammas/dalības noteikumu regula* 35. un 37. pantu.

12. pants

Komiteju procedūra

- 1. Komisijai palīdz komiteja⁸. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.
- 2. Komiteja sanāk dažādos sastāvos, kas izklāstīti II pielikumā, atbilstoši apspriežamā jautājuma tematam.
- 3. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 4. pantu.
- 4. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.
- 5. Ja komitejas atzinumu plānots saņemt rakstiskā procedūrā, minēto procedūru beidz bez rezultāta, ja atzinuma sniegšanai noteiktajā termiņā tā nolemj komitejas priekšsēdētājs vai ja to pieprasa komitejas loceklis ar vienkāršu balsu vairākumu.
- 6. Komisija regulāri informē komiteju par īpašās programmas īstenošanas vispārējo norisi, kā arī laikus sniedz informāciju par visām darbībām, kas ierosinātas vai ko finansē saskaņā ar pamatprogrammu “Apvārsnis Eiropa”, kā izklāstīts III pielikumā.

⁸ Lai atvieglotu programmas īstenošanu, Komisija saskaņā ar noteiktajām pamatnostādņēm vienam pārstāvim no katras dalībvalsts kompensēs izdevumus par katru programmas komitejas sanākumi, kā noteikts darba kārtībā, kā arī vienam ekspertam/padomdevējam no katras dalībvalsts – izdevumus saistībā ar tiem darba kārtības punktiem, kuru izskatīšanai dalībvalstij ir nepieciešamas īpašas speciālās zināšanas.

III NODAĻA
PĀREJAS UN NOBEIGUMA NOTEIKUMI

13. pants

Atcelšana

No 2021. gada 1. janvāra Lēmumu 2013/743/ES atceļ.

14. pants

Pārejas noteikumi

1. Šis lēmums neskar attiecīgo darbību turpināšanu vai grozīšanu — līdz to slēgšanai — saskaņā ar Lēmumu 2013/743/ES, ko attiecīgajām darbībām turpina piemērot līdz to slēgšanai.
Vajadzības gadījumā visus uzdevumus, kurus nav pabeigusi ar Lēmumu 2013/743/ES izveidotā komiteja, pārņem šā lēmuma 12. pantā minētā komiteja.
2. No īpašās programmas finansējuma var segt arī izdevumus par tehnisko un administratīvo palīdzību, kas ir vajadzīga, lai nodrošinātu pāreju starp īpašo programmu un pasākumiem, kuri pieņemti saskaņā ar iepriekšējo lēmumu – Lēmumu 2013/743/ES.

15. pants

Stāšanās spēkā

Šis lēmums stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Lēmums ir adresēts dalībvalstīm.

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs*

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*

1. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS

- 1.1. Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums
- 1.2. Attiecīgā(-ās) politikas joma(-as) (*programmas kopa*)
- 1.3. Priekšlikuma/iniciatīvas būtība
- 1.4. Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums
- 1.5. Ilgums un finansiālā ietekme
- 1.6. Plānotie pārvaldības veidi

2. PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI

- 2.1. Uzraudzības un ziņošanas noteikumi
- 2.2. Pārvaldības un kontroles sistēma
- 2.3. Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi

3. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS PAREDZAMĀ FINANSIĀLĀ IETEKME

- 3.1. Attiecīgā(-ās) daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija(-as) un budžeta izdevumu pozīcija(-as)
- 3.2. Paredzamā ietekme uz izdevumiem
 - 3.2.1. *Kopsavilkums par paredzamo ietekmi uz izdevumiem*
 - 3.2.2. *Paredzamā ietekme uz administratīvajām apropriācijām*
 - 3.2.3. *Trešo personu iemaksas*
- 3.3. Paredzamā ietekme uz ieņēmumiem

TIESĪBU AKTA PRIEKŠLIKUMA FINANŠU PĀRSKATS

1. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS

1.1. Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums

Īpašā programma, ar kuru īsteno pamatprogrammu "Apvārsnis Eiropa"

1.2. Attiecīgā(-ās) politikas joma(-as) (programmas kopa)

01 Pētniecība un inovācija

1.3. Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz:

☒ jaunu darbību

☐ jaunu darbību, kas balstās uz iepriekš veiktu izmēģinājuma projektu / sagatavošanas darbību⁹

☐ spēkā esošas darbības turpināšanu

☐ vienas vai vairāku darbību apvienošanu vai pārorientēšanu uz citu/jaunu darbību

1.4. Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums

1.4.1. Īstermiņā vai ilgtermiņā izpildāmās vajadzības, tostarp sīki izstrādāts iniciatīvas izvērtēšanas grafiks

- atbalstīt augsti kvalitatīvu jaunu zināšanu, tehnoloģiju un globālu problēmu risinājumu radīšanu un izplatīšanu;
- stiprināt pētniecības un inovācijas ietekmi ES politikas izstrādē, atbalstīšanā un īstenošanā, kā arī inovatīvu risinājumu izplatīšanu nozarē un sabiedrībā, lai risinātu globālas problēmas;
- sekmēt visu veidu inovācijas, tostarp revolucionāras inovācijas, un stiprināt inovatīvu risinājumu ieviešanu tirgū;
- optimizēt Programmas radīto ietekmi.

1.4.2. Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība (tās pamatā var būt dažādi faktori, piemēram, koordinēšanas radītie ieguvumi, juridiskā noteiktība, lielāka rezultativitāte vai komplementaritāte). Šā punkta izpratnē "Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība" ir vērtība, kas veidojas Savienības iesaistīšanās rezultātā un kas papildina vērtību, kura veidotos, ja dalībvalstis rīkotos atsevišķi.

Pētniecībai un inovācijai ir izšķiroša nozīme uz zināšanām balstītā sabiedrībā, un spēcīga Eiropas dimensija var piesaistīt papildu finansējumu valsts līmenī, kas nav aizstājams. ES finansējumam izvēlētie pētniecības un inovācijas projekti parasti ietver augstāka līmeņa ES vai starptautisko sadarbību, un to mērogs, darbības joma un izsmalcinātības pakāpe neļautu tos īstenot tikai ar valsts finansējumu (83 % ES projektu pētniecībā un inovācijā netiktu īstenoti bez ES atbalsta). Spēcīgas tehnoloģiskās konkurences apstākļos neieguldīšana pētniecībā un inovācijā ES

⁹

Kā paredzēts Finanšu regulas 58. panta 2. punkta a) un b) apakšpunktā.

mērogā izraisītu ES globālās konkurētspējas samazināšanos un attiecīgas sekas ekonomikas, sociālajā un vides jomā.

Konkrētie ieguvumi, ko rada ES ieguldījumi pētniecības un inovāciju jomā, ir šādi:

- ES konkurētspējas uzlabošana, radot starpvalstu un daudzdisciplinārus tīklus un jaunus tirgus ar pozitīvu zināšanu izplatīšanu un tehnoloģijas nodošanu visā ES, lai sagatavotu jaunu produktu un pakalpojumu ieviešanu (ES finansētām pētniecības un inovācijas komandām ir par 40 % lielāka iespēja saņemt patentus nekā komandām bez ES finansējuma, un patentiem ir arī augstāka kvalitāte un komerciālā vērtība);
- publisko un privāto resursu un zināšanu apkopošana, lai sasniegtu kritisko masu globālu problēmu risināšanai un ieņemtu vadošo pozīciju ES un globālajos tirgos (piem., tikai ar ES līmeņa rīcību var pārvarēt retu slimību skarto pacientu izklieģtību un datu un standartizācijas trūkumu);
- zinātniskās izcilības stiprināšana ar ES mēroga konkurenci un sadarbību (ES finansētas zinātniski recenzētas publikācijas tiek citētas vairāk nekā divreiz biežāk salīdzinājumā ar vidējo rādītāju pasaulē);
- atbalsta stiprināšana revolucionāru un tirgu radošu inovāciju tapšanai un izplatīšanai (MVU, kas saņem ES finansējumu pētniecībai un inovācijai, aug ātrāk par salīdzināmiem MVU, kas nesaņem ES finansējumu);
- ES pievilcīguma palielināšana kā izglītības, pētniecības, inovācijas un uzņēmējdarbības vietai (ES finansētas komandas aug ātrāk un piesaista divreiz vairāk sadarbības partneru ārpus ES);
- labvēlīga strukturējoša ietekme uz valstu pētniecības un inovāciju ekosistēmām (Eiropas Pētniecības padome ir kļuvusi par globālu izcilības paraugu, stimulējot valstu un institucionālas izmaiņas, lai atbalstītu un piesaistītu tās finansējuma saņēmējus);
- stabilas zināšanu bāzes radīšana politikas veidošanai (piem., ANO Klimata pārmaiņu starpvaldību padomes darbs bija plaši balstīts uz ES finansētu pētniecību).

1.4.3. *Līdzīgas līdzšinējās pieredzes rezultātā gūtās atziņas*

ES pamatprogrammas ir radījušas būtisku un paliekošu ietekmi, ko apliecina secīgi novērtējumi, kopš ES 1984. gadā sāka ieguldīt pētniecībā un inovācijā. Lai gan Eiropas pētniecības un inovācijas programmas ir bijušas veiksmīgas, ir kas svarīgs, ko mācīties no iepriekšējās pieredzes, ieinteresēto personu atsauksmēm un no analītiskiem pētījumiem. Pētniecība, inovācija un izglītība būtu jātver koordinētākā veidā un saskanīgi ar citām politikas jomām, pētniecības rezultāti arī būtu labāk jāizplata un jāizmanto jaunos produktos, procesos un pakalpojumos. ES atbalsta programmu intervences loģika būtu jāizstrādā fokusētāk, konkrētāk, detalizētāk, iekļaujošāk un pārredzamāk. Būtu jāuzlabo piekļuve programmai un jāpalielina jaunuzņēmumu, MVU, rūpniecības, ES13 un ārpus ES dalība. Ir jānostiprina uzraudzība un izvērtēšana.

Paziņojumā par “Apvārsnis 2020” starpposma novērtējumu konstatētas vairākas jomas, kurās iespējami uzlabojumi. “Apvārsnis 2020” starpposma novērtējuma konstatējumi bija balstīti uz plašām ieinteresēto personu atsauksmēm un neatkarīgās

Augsta līmeņa grupas ES pētniecības un inovācijas programmu ietekmes vairošanai (Lamī augsta līmeņa grupa) stratēģiskajiem ieteikumiem.

Tos var apkopot, kā norādīts tālāk.

- a) Turpināt vienkāršošanu.
- b) Atbalstīt revolucionāru inovāciju.
- c) Radīt lielāku ietekmi, orientējoties uz uzdevumu risināšanu un iesaistot iedzīvotājus.
- d) Palielināt sinerģiju ar citām ES finansētām programmām un ES politikas pasākumiem.
- e) Nostiprināt starptautisko sadarbību.
- f) Stiprināt atvērtību.
- g) Racionalizēt finansēšanas noteikumus.

1.4.4. *Saderība un iespējamā sinerģija ar citiem atbilstošiem instrumentiem*

Programmu “Apvārsnis Eiropa” ir paredzēts īstenot, īstenojot sinerģiju ar citām ES finansējuma programmām, jo īpaši izmantojot mehānismus komplementārajam finansējumam no ES programmām, ja to ļauj pārvaldības kārtība, vai nu secīgi, pārmaiņus, vai apvienojot līdzekļus, tostarp darbību kopīgai finansēšanai.

Neizsmeļošs šādu mehānismu un finansējuma programmu saraksts ietver sinerģiju ar tālāk minētajām programmām.

- Kopējā lauksaimniecības politika (KLP)
- Eiropas Reģionālās attīstības fonds (ERAF)
- Eiropas Sociālais fonds (ESF)
- Vienotā tirgus programma
- Eiropas kosmosa programma
- Eiropas Infrastruktūras savienošanas instruments (EISI)
- Programma “Digitālā Eiropa”
- Programma “Erasmus”
- Ārējais instruments
- Fonds *InvestEU*
- Eiropas Atomenerģijas kopienas pētniecības un mācību programma

1.5. Ilgums un finansiālā ietekme

☒ **ierobežota ilguma** priekšlikums/iniciatīva

- ☒ 2021. gada 1. janvāris–2027. gada 31. decembris.
- ☒ finansiālā ietekme uz saistību apropriācijām — no 01.01.2021. līdz 31.12.2027, uz maksājumu apropriācijām — no 01.01.2021. līdz 31.12.2033.

☐ **beztermiņa** priekšlikums/iniciatīva

- Īstenošana ar uzsākšanas periodu no GGGG. līdz GGGG., pēc kura turpinās normāla darbība.

1.6. Plānotie pārvaldības veidi¹⁰

☒ Komisijas īstenota **tieša pārvaldība**:

- ☒ ko veic tās struktūrvienības, tostarp Savienības delegāciju personāls;
- ☒ ko veic izpildaģentūras.

☐ **Dalīta pārvaldība** kopā ar dalībvalstīm

☒ **Netieša pārvaldība**, kurā budžeta īstenošanas uzdevumi uzticēti:

- ☐ trešajām valstīm vai to izraudzītām struktūrvienībām;
- ☒ starptautiskām organizācijām un to aģentūrām (precizēt);
- ☐ EIB un Eiropas Investīciju fondam;
- ☒ Finanšu regulas 70. un 71. pantā minētajām struktūrvienībām;
- ☒ publisko tiesību subjektiem;
- ☒ privāttiesību subjektiem, kas veic valsts pārvaldes uzdevumus, ja tie sniedz pienācīgas finanšu garantijas;
- ☒ struktūrvienībām, kuru darbību reglamentē dalībvalsts privāttiesības, kurām ir uzticēta publiskā un Eiropas partnerības īstenošana un kuras sniedz pienācīgas finanšu garantijas;
- ☐ personām, kurām ir uzticēts veikt īpašas darbības KĀDP jomā, kāda tā paredzēta Līguma par Eiropas Savienību V sadaļā, un kuras ir noteiktas attiecīgā pamataktā.
- *Ja norādīti vairāki pārvaldības veidi, iedaļā "Piezīmes" sniedziet papildu informāciju.*

Piezīmes

“Apvārsnis Eiropa” pasākumu īstenošana notiks saskaņā ar galvenajiem “Apvārsnis 2020” principiem, un ievērojamu daļu “Apvārsnis Eiropa” vispārējā budžeta plānots īstenot ar īpaši izstrādātiem pārvaldības veidiem.

Gaidāms, ka Komisija turpinās lielāko daļu līdzekļu virzīt caur izpildaģentūrām, savukārt ES struktūrvienības vai citas struktūrvienības, kurām uzticēta budžeta izpilde saskaņā ar netiešo pārvaldību, kas noteikta LESD 185. un 187. pantā, veiks papildu darbības, kas vērstas uz atsevišķām prioritātēm.

¹⁰

Skaidrojumus par pārvaldības veidiem un atsauces uz Finanšu regulu skatīt *BudgWeb* tīmekļvietnē:
<https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

Īstenošanas struktūrvienību, kuras paredzēts izveidot/atjaunot saistībā ar “Apvārsnis Eiropa”, veidi ir tālāk norādīti.

- Izpildaģentūras
- Kopuzņēmumi (LESD 187. pants)
- Publiskā sektora partnerības (LESD 185. pants)
- Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūts

Partnerību līmenī tiks veikta zināma racionalizācija (tās tiks apzīmētas ar jaunu kopēju terminu “Eiropas partnerības”), galveno uzmanību vēršot uz pašreizējās struktūras un vairāku esošu vienību efektivitātes uzlabošanu un uz to, lai padarītu partnerības noteikumus saskaņotākus gan iekšēji (pamatprogrammas ietvaros), gan ārēji (labāka koordinācija ar citām ES programmām un ārējiem partneriem). Taču šī racionalizācija neietekmēs reāli izmantotās juridiskās formas.

2. PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI

2.1. Uzraudzības un ziņošanas noteikumi

Norādīt periodiskumu un nosacījumus.

Pamatojoties uz vairākiem ietekmes veidiem, ir noteikti īstermiņa, vidēja termiņa un ilgtermiņa ietekmes rādītāji. Ziņošanas noteikumi dalībniekiem ir izstrādāti, ņemot vērā minētos rādītājus, taču arī ar apzinātu nolūku ierobežot dalībnieku administratīvo slogu. Ja vien iespējams, dati tiks vākti no publiskiem avotiem.

Visi dati par pārvaldības procesiem (pieteikumi, sekmīgo pieteikumu īpatsvars, piešķiršanas termiņš, saņēmēju veidi u. c.) tiks vākti, glabāti un padarīti pieejami reāllaikā, izmantojot īpašu datu krātuvi. Šobrīd atskaites sistēma (CORDA) darbojas labi un ir pieejama dalībvalstīm un citām ieinteresētajām struktūrvienībām.

Tiks sagatavots ziņojums, kurā sniegta informācija par pārvaldības procesiem (no pirmā gada) un pakāpeniski — arī par izlaidi un rezultātiem. Ir paredzēts starpposma un galīgais novērtējums.

Turklāt JRC tiešās darbības tiek iekšēji vērtētas, veicot ikgadējo iekšējo izvērtēšanu, un ārēji vērtētas, veicot salīdzinošo izvērtēšanu, ko īsteno vairāki augstākā līmeņa eksperti, kuri izraudzīti, apspriežoties ar JRC valdi.

2.2. Pārvaldības un kontroles sistēma

2.2.1. *Ierosinātā(-o) pārvaldības veida(-u), finansējuma apgušanas mehānisma, maksāšanas kārtības un kontroles stratēģijas pamatojums*

Pētniecības un inovācijas pamatprogramma tiks īstenota tiešā un netiešā pārvaldībā. Nav būtisku izmaiņu salīdzinājumā ar pamatprogrammu “Apvārsnis 2020”. Taču papildu vienkāršošanas pasākumi tiks īstenoti, kad vien tas būs iespējams.

“Apvārsnis 2020” ietvaros līdz 2018. gada februārim tika saņemti 154 000 priekšlikumu (no tiem 537 000 individuālu pieteikumu) un parakstīti 18 000 līgumu (ar 79 000 individuālo dalībnieku). Kaut arī priekšlikumu skaits ievērojami pieauga salīdzinājumā ar Septīto pamatprogrammu, 95 % līgumu tika parakstīti tiesību aktos noteiktajā 8 mēnešu termiņā. Kopējas IT sistēmas un uzņēmējdarbības procesi nodrošināja efektivitāti visos līmeņos. Kopējs atbalsta centrs sniedz izmaksu ziņā lietderīgus pakalpojumus visiem Komisijas dienestiem, kas atbildīgi par iepriekšējo pamatprogrammu īstenošanu, un 2017. gadā tā darbības izmaksas veidoja aptuveni 0,7 % no izdevumiem. Tiesību subjektu validāciju un projektu novērtējumu organizāciju centralizēti veica Pētniecības izpildaģentūra, sniedzot apjomradītus ietaupījumus un nodrošinot novērtējumu efektīvu organizāciju.

Kontroles sistēmas izmaksu ierobežotākās aplēses (novērtēšana, atlase, projektu vadība, *ex ante* un *ex post* pārbaudes) 2017. gadā Komisijas dienestiem, kas atbildīgi par iepriekšējo pamatprogrammu īstenošanu, bija 3–4 % apmērā (iekļaujot Septītās pamatprogrammas un “Apvārsnis 2020” pārvaldības izmaksas). Tās tiek uzskatītas par samērīgām izmaksām, ņemot vērā nepieciešamos centienus, lai nodrošinātu mērķu sasniegšanu un darījumu skaitu.

Kontroles stratēģijas pamatā ir:

- procedūras vislabāko projektu atlasei un to pārvēršanai juridiskos instrumentos;
- projektu un līgumu pārvaldība visā ikviena projekta darbības termiņā;

- *ex ante* pārbaudes par 100 % prasību;

- atzinumi par finanšu pārskatiem, kas pārsniedz noteiktu robežvērtību, un sertifikāti par metodoloģijām vienības izmaksu aprēķināšanai vai brīvprātīgs *ex ante* novērtējums par lielu pētniecības infrastruktūru;

- *ex post* revīzijas (reprezentējošās un uz risku balstītās) attiecībā uz apmaksāto prasību izlasi;

- projektu rezultātu zinātniska izvērtēšana.

Saskaņā ar pirmajām liecībām no “Apvārsnis 2020” revīzijām kļūdu līmeņi ir stabili saglabājušies prognozētajā apmērā (sk. 2.2.2. sadaļu). Tas apliecina, ka jau ieviestie vienkāršošanas pasākumi, pat ja tos joprojām ir iespējams pilnveidot, ir bijuši efektīvi.

Netiešā pārvaldībā Komisija izmantos tālāk norādītās struktūrvienības, lai izpildītu budžetu, ja tas ir piemēroti un izmaksu ziņā lietderīgi, kā arī nodrošina būtisku sviras efektu.

- Institucionālas Eiropas partnerības (LESD 185. vai 187. pants).

Minētajām struktūrvienībām ir piemērojami regulāri novērtējumi, lai nodrošinātu, ka tās joprojām palīdz sasniegt Programmas mērķus. Jau ir vai tiks izstrādātas kontroles stratēģijas to struktūrvienību uzraudzībai, kuras darbojas netiešā pārvaldībā.

Tiešajā pārvaldībā Komisija turpinās lielā mērā paļauties uz izpildaģentūrām, kas izveidotas saskaņā ar Padomes Regulu 58/2003. Uz darbību deleģēšanu izpildaģentūrām attiecas obligāta neatkarīga *ex ante* izmaksu un ieguvumu analīze, un izpildaģentūras tiek pakļautas regulāriem novērtējumiem, ko veic ārēji eksperti. Izstrādājot iepriekš minēto izmaksu un ieguvumu analīzi, tiks ņemtas vērā arī kontroles un uzraudzības izmaksas. 2012. un 2015. gadā veiktie starpposma novērtējumi apstiprina izpildaģentūru augsto efektivitāti un pievienoto vērtību programmas īstenošanā.

2.2.2. Informācija par apzinātajiem riskiem un risku mazināšanai izveidoto(-ajām) iekšējās kontroles sistēmu(-ām)

Līdz šim finansējuma pamatmodelis ir bijusi attiecināmo izmaksu atlīdzināšana. Kā pastāvīgi ir norādījusi Eiropas Revīzijas palāta un visnesenāk savā 2016. gada ziņojumā, “galvenais risks, kas apdraud darījumu pareizību, ir tas, ka saņēmēji deklarē neattiecināmas izmaksas, kuras nav atklātas un izlabotas, pirms [Komisija tās atlīdzina]. Šis risks ir īpaši augsts attiecībā uz Septīto pamatprogrammu, kurā ir sarežģīti attiecināmības noteikumi, ko saņēmēji bieži nepareizi interpretē (īpaši tie saņēmēji, kuri ir mazāk iepazinušies ar noteikumiem, piemēram, MVU, pirmreizējie dalībnieki un struktūras trešās valstīs).”

Revīzijas palāta atzina programmā “Apvārsnis 2020” ieviesto vienkāršošanas pasākumu vērtību. Tomēr savā 2016. gada ziņojumā tā ieteica plašāk izmantot vienkāršotās izmaksu iespējas. Šādas vienkāršotās izmaksu iespējas jau tiek izmantotas dažādās programmas daļās vai attiecībā uz konkrētiem izdevumu veidiem.

Dotāciju gadījumā aplēstais reprezentējošais kļūdu līmenis Septītajā pamatprogrammā bija 5 %, un atlikušo kļūdu līmenis bija aptuveni 3 %, kad ņemtas vērā visas atgūšanas un korekcijas, kas ir vai tiks īstenotas. Taču kļūdu līmeņi bija zemāki tajās programmas daļās, kurās bija iespējams plašāk izmantot vienkāršotās

izmaksu iespējas un/vai bija iesaistīta neliela un stabila saņēmēju grupa. Tas ietvēra Eiropas Pētniecības padomes dotācijas un Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosauktās darbības.

Pirmie “Apvārsnis 2020” rezultāti norāda uz reprezentējošo kļūdu līmeni aptuveni 3 % apmērā un uz atlikušo kļūdu līmeni, kas ir zemāks par 2,5 %. Taču jāņem vērā, ka tās ir agrīnas aplēses, kas jāizmanto piesardzīgi un var palielināties, iespējams, sasniedzot 3-4 % līmeni (Komisijas prognozētais kļūdu līmenis “Apvārsnis 2020” priekšlikumam bija 3,5 %, taču tajā netika ņemti vērā dažādi papildu sarežģījumi, kas radās likumdošanas procesa laikā). Atlikušo kļūdu līmenim vajadzētu saglabāties zem 3 %; pašlaik vēl nav iespējams noteikt, vai tiks sasniegts 2 % līmenis. Komisija joprojām uzskata, ka kļūdu likmes Eiropas Pētniecības padomes dotācijām un Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosauktajām darbībām saglabāsies zem 2 %.

Dažas kļūdas rodas tāpēc, ka saņēmēji nav izpratuši noteikumus. Šādas kļūdas var novērst ar vienkāršošanu, taču zināmi sarežģījumi būs vienmēr. Citas kļūdas rodas tāpēc, ka saņēmēji nav ievērojuši noteikumus. Lai gan šādu gadījumu nav daudz, pašreizējo noteikumu vienkāršošana situāciju neatrisinās.

Tika veikta “Apvārsnis 2020” kļūdu līmeņa analīze¹¹, un līdz šim veiktās revīzijas liecina, ka:

- aptuveni 63 % kļūdu ir saistītas ar kļūdām personāla izmaksu piemērošanā. Bieži konstatētas problēmas ir nepareizs nostrādāto stundu aprēķins, nepareizas likmes vai nepareizs apmaksāto stundu skaits;
- aptuveni 22 % kļūdu ir saistītas ar citām tiešajām izmaksām (ar personālu nesaistītām). Visbiežāk konstatētā kļūda ir izmaksu tiešas noteikšanas trūkums;
- aptuveni 6 % kļūdu ir saistītas ar apakšlīgumu izmaksām, 4 % — ar ceļa izdevumiem un 5 % — ar citām kategorijām. Jāņem vērā, ka netiešo izmaksu segšanai paredzētās vienotās likmes ieviešanas dēļ ar netiešajām izmaksām saistītās kļūdas — 28 % Septītās pamatprogrammas kļūdu — ir samazinātas gandrīz līdz nullei.

“Apvārsnis 2020” revīzijās konstatētās kļūdas liecina, ka dažas no tām varētu novērst ar vienkāršošanu un izvairīšanos no nevajadzīga formālisma noteikumos. Dažas izmaiņas “Apvārsnis 2020” programmā jau ir veiktas (piemēram, jauni noteikumi iekšējo rēķinu izrakstīšanai un papildu atlīdzināšanai), savukārt citas tiks veiktas programmā “Apvārsnis Eiropa”, ja iespējams. Taču šādas izmaiņas maz ietekmēs kļūdu līmeni, kopumā novēršot tikai nelielās kļūdas.

Plašāka vienkāršoto izmaksu iespēju, piemēram, vienotu likmju un vienības cenu izmantošana, kā arī turpmāka noteikumu vienkāršošana palīdzēs samazināt “Apvārsnis 2020” kļūdu līmeni nākotnē, kas programmā “Apvārsnis Eiropa” reprezentējoši tiek lēsts 3-4 % apmērā. Taču pamatproblēma — kļūdas finansējuma metodē, pamatojoties uz attiecināmo izmaksu atlīdzināšanu, — saglabājas. Šādā sistēmā reprezentējošo kļūdu līmeni varētu samazināt līdz 2,5–3,5 % un atlikušo kļūdu līmeni pēc korekcijām varētu gaidīt 2 % apmērā (taču ne obligāti zemāk).

Ar “Apvārsnis 2020” tika ieviests fiksētās summas finansējums MVU 1. posma shēmā (50 000 EUR pēc apmierinošu zinātnisko rezultātu nodrošināšanas) un ar *EIT* zināšanu un inovācijas kopienām — tādu institucionālo izmaksu finansēšana, kas

¹¹

% no vērtības EUR pret visiem pielāgojumiem tiešajās izmaksās ES budžeta labā

saistīta ar EIT zīmola maģistra programmu izveidi. Nekāds papildu pamatojums šiem maksājumiem, piemēram, rēķini, nostrādāto stundu uzskaites lapas, maksājuma apliecinājumi u. c., nav vajadzīgs. Finanšu kļūdu nav.

Fiksētās summas finansējums tika ierosināts attiecībā uz “Apvārsnis 2020”, taču to uzskatīja par nepiemērotu vai priekšlaicīgu. Tomēr Komisija savā darba programmā 2018. gadam īsteno pilotprojektus, pamatojoties un fiksētas summas finansējumu. Tā ir arī veikusi vairākus saziņas pasākumus, lai mazinātu ieinteresēto personu bažas par šādu finansējuma veidu.

Pilotprojekts ir jānovērtē, jo īpaši lai pārbaudītu, vai tas sasniedz visus Programmas mērķus (nevis tikai samazina kļūdu līmeni). Taču vienotas likmes finansējuma plašāka izmantošana nepārprotami samazinātu kļūdu līmeni. Tomēr tā pārceltu riskus uz citiem iekšējās kontroles sistēmas posmiem — novērtēšana kļūs svarīgāka, tāpat arī nodevumu izvērtējums.

“Apvārsnis Eiropa” priekšlikums ļauj Komisijai izmantot fiksētas likmes finansējuma modeli, un Komisija plāno to izmantot plašāk. Taču vēl ir par agru spriest, cik plaši to var izmantot. Tas būs atkarīgs no pašlaik veikto pilotprojektu rezultātiem.

Iesaistīto darījumu skaits nozīmē, ka augstāka līmeņa sistemātiska *ex ante* kontrole būtu ļoti dārga. Tāpēc pašreizējās kontroles stratēģijas pamatā ir uz risku balstītas *ex ante* kontroles un *ex post* kontroles, lai izvērtētu kļūdu līmeni un noteiktu un atgūtu neattiecināmās summas. Tā kā kļūdu līmeņi ir saglabājušies noteiktajā diapazonā, kontroles stratēģija tiek uzskatīta par efektīvu. Ir ietverta turpmāka dažu aspektu attīstība, piemēram, sistēmu un procesu revīzijas iekļaušana, taču radikālas izmaiņas nav ierosinātas.

2.2.3. *Pārbaužu izmaksas un to lietderības pamatojums (attiecība “kontroles izmaksas ÷ attiecīgo pārvaldīto fondu vērtība”) un gaidāmā kļūdu riska līmeņa novērtējums (maksājumu izdarīšanas un programmas slēgšanas brīdī)*

Kontroles sistēmas izmaksu ierobežotākās aplēses (novērtēšana, atlase, projektu vadība, *ex ante* un *ex post* pārbaudes) 2017. gadā Komisijas dienestiem, kas atbildīgi par iepriekšējo pamatprogrammu īstenošanu, bija 3–4 % apmērā (iekļaujot Septītās pamatprogrammas un “Apvārsnis 2020” pārvaldības izmaksas). Tās tiek uzskatītas par samērīgām izmaksām, ņemot vērā nepieciešamos centienus, lai nodrošinātu mērķu sasniegšanu un darījumu skaitu.

Gaidāmais kļūdas risks dotāciju maksājuma veikšanā, izmantojot finansējuma modeli, kas balstīts uz neattiecināmo izmaksu atlīdzināšanu, ir 2,5–3,5 %. Kļūdas risks slēgšanas brīdī (pēc kontroles un korekciju veikšanas) ir aptuveni 2 % (bet ne obligāti zemāks).

Gaidāmais kļūdas risks dotācijām, izmantojot finansējuma modeli, kura pamatā ir fiksētas summas finansējums, ir gandrīz 0 % (maksājuma veikšanas un programmas slēgšanas brīdī).

Kopējais prognozējamais kļūdu līmenis būs atkarīgs no līdzsvara starp abām finansējuma metodēm (attiecināmo izmaksu atlīdzināšana un fiksētas summas). Komisija plāno attiecīgā gadījumā piemērot fiksētas summas finansējuma modeli. Taču galvenais virzītājspēks fiksētas summas finansējuma pieņemšanai būs nevis kļūdu līmeņa samazināšana, bet gan visu programmas mērķu sasniegšana.

Šis scenārijs balstīts uz pieņēmumu, ka vienkāršošanas pasākumi lēmumu pieņemšanas procesā netiek būtiski mainīti.

Piezīme: šī sadaļa attiecas tikai uz dotāciju pārvaldību (citos pārvaldības veidos). Attiecībā uz administratīviem un darbības izdevumiem, kas radušies publiskā iepirkuma procesos, kļūdas riskam maksājuma veikšanas un programmas slēgšanas laikā vajadzētu būt zem 2 %.

2.3. Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi

Norādīt esošos vai paredzētos novēršanas pasākumus un citus pretpasākumus, piemēram, krāpšanas apkarošanas stratēģijā iekļautos pasākumus.

Dienesti, kam uzticēta pētniecības un inovācijas budžeta izpilde, ir apņēmušies apkarot krāpšanu visos dotācijas piešķiršanas procesa posmos. Tie ir izstrādājuši un īsteno krāpšanas apkarošanas stratēģijas, tostarp izlūkdatu plašāku izmantošanu, jo īpaši izmantojot progresīvus IT rīkus, un personāla apmācību un informēšanu. Šie centieni tiks turpināti. Kopumā ierosinātajiem pasākumiem vajadzētu labvēlīgi ietekmēt krāpšanas apkarošanu, jo īpaši liekot lielāku uzsvaru uz revīziju, kas tiek veikta, pamatojoties uz risku, un nostiprinot zinātnisko izvērtēšanu un kontroli.

Pašreizējā dotāciju krāpniecības apkarošanas stratēģija Komisijas dienestiem, kas atbildīgi par iepriekšējo pamatprogrammu īstenošanu, kā arī ar citiem izdevumiem saistītās krāpniecības apkarošanas stratēģijas tiks atjauninātas pēc Komisijas 2018. gada stratēģijas krāpniecības apkarošanai pārskatīšanas. Tas aptvers arī riskus saistībā ar fiksētas summas finansējumu, kuram ir atšķirīgi riski, kas jāņem vērā.

Jāuzsver, ka atklāto krāpšanas gadījumu skaits ir bijis ļoti zems attiecībā pret kopējiem izdevumiem, tomēr ģenerāldirektorāti, kam uzticēta pētniecības budžeta izpilde, joprojām ir apņēmušies to apkarot.

Ar tiesību aktiem tiks nodrošināts, ka revīzijas un pārbaudes uz vietas var veikt Komisijas dienesti, tostarp OLAF, izmantojot OLAF ieteiktos standarta noteikumus.

3. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS PAREDZAMĀ FINANSIĀLĀ IETEKME

3.1. Daudzgaļu finanšu shēmas izdevumu kategorija un jauna(-as) ierosinātā(-ās) budžeta izdevumu pozīcija(-as)

Daudzgaļu finanšu shēmas izdevumu kategorija	Budžeta pozīcija ¹²	Izdevumu veids	Iemaksas			
	1. pozīcija. Vienotais tirgus, inovācija un digitālā ekonomika	Dif./nedif. ¹³	no EBTA valstīm ¹⁴	no kandidātvalstīm ¹⁵	no trešajām valstīm	Finanšu regulas [21. panta 2. punkta b) apakšpunkta] nozīmē
H1	01.010101 Izdevumi, kas saistīti ar ierēdņiem un pagaidu darbiniekiem, kuri īsteno pētniecības un inovācijas programmas — “Apvārsnis Eiropa”	Nedif.	JĀ	JĀ	JĀ	NĒ
	01.010102 Ārštata darbinieki, kas īsteno pētniecības un inovācijas programmas — “Apvārsnis Eiropa”					
	01.010103 Citi pārvaldības izdevumi pētniecības un inovācijas programmām — “Apvārsnis Eiropa”					
	01.0201 Atvērtā zinātne	Dif.	JĀ	JĀ	JĀ	NĒ
	01.0202 Globālās problēmas un rūpniecības konkurētspēja					
	01.0203 Atvērtā inovācija					
	01.0204 Eiropas pētniecības telpas stiprināšana					

¹² Darbības izdevumu paredzamā finansiālā ietekme visām četrām programmas daļām ir norādīta ar budžetu saistītajos pantos. Budžeta detalizētāks sadalījums, kura pamatā ir stratēģiskā plānošana, var tikt iesniegts ikgadējo budžeta procedūru ietvaros.

¹³ Dif. – diferencētās apropriācijas, nedif. – nediferencētās apropriācijas.

¹⁴ EBTA – Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācija.

¹⁵ Kandidātvalstis un attiecīgā gadījumā potenciālās kandidātvalstis no Rietumbalkāniem.

3.2. Paredzamā ietekme uz izdevumiem

3.2.1. Kopsavilkums par paredzamo ietekmi uz izdevumiem

EUR miljonos (trīs zīmes aiz komata)

Daudz gadu finanšu shēmas izdevumu kategorija			1	Vienotais tirgus, inovācija un digitālā ekonomika							
			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Pēc 2027. gada	KOPĀ
Darbības apropriācijas	Saistības	(1)	11 825,394	12 064,784	12 307,891	12 556,625	12 812,890	13 070,006	13 336,556		87 974,145
	Maksājumi	(2)	2 787,096	6 858,177	8 316,885	10 284,251	11 653,515	12 675,793	13 334,400	22 064,028	87 974,145
01 02 01 Atvērtā zinātne	Saistības	(1a)	3 308,230	3 375,270	3 443,480	3 513,155	3 584,895	3 656,900	3 731,270		24 613,200
	Maksājumi	(2a)	779,708	1 918,658	2 326,884	2 877,379	3 260,516	3 546,602	3 730,666	6 172,787	24 613,200
01 02 02 Globālās problēmas un rūpniecības konkurētspēja	Saistības	(1b)	6 516,841	6 648,652	6 782,307	6 919,237	7 060,382	7 201,957	7 349,169		48 478,545
	Maksājumi	(2b)	1 535,937	3 779,399	4 583,050	5 667,062	6 421,523	6 984,734	7 347,981	12 158,860	48 478,545
01 02 03 Atvērtā inovācija	Saistības	(1c)	1 731,049	1 766,131	1 801,820	1 838,279	1 875,818	1 913,494	1 952,410		12 879,000
	Maksājumi	(2c)	407,986	1 003,950	1 217,555	1 505,605	1 706,084	1 855,780	1 952,094	3 229,946	12 879,000
01 02 04 Eiropas pētniecības telpas stiprināšana	Saistības	(1d)	269,274	274,731	280,283	285,955	291,794	297,655	303,708		2 003,400
	Maksājumi	(2d)	63,465	156,170	189,398	234,206	265,391	288,677	303,659	502,436	2 003,400
Administratīvās apropriācijas, ko finansē no programmas piešķiruma ¹⁶	Saistības = maksājumi	(3)	823,606	840,216	857,109	874,375	892,110	909,994	928,444		6 125,855
01 01 01 01 Izdevumi, kas saistīti ar ierēdņiem un pagaidu darbiniekiem, kuri īsteno pētniecības un	Saistības = maksājumi	(3)	332,455	341,797	351,421	361,335	371,548	382,070	392,912		2 533,539

¹⁶ Tehniskais un/vai administratīvais atbalsts un ES programmu un/vai darbību īstenošanas atbalsta izdevumi (kādreizējās “BA” pozīcijas), netiešā pētniecība, tiešā pētniecība.

inovācijas programmas — “Apvārsnis Eiropa”											
01 01 01 02 Ārštata darbinieki, kas īsteno pētniecības un inovācijas programmas — “Apvārsnis Eiropa”	Saistības = maksājumi	(3)	68,862	70,239	71,643	73,076	74,538	76,029	77,549		511,937
01 01 01 03 Citi pārvaldības izdevumi pētniecības un inovācijas programmām — “Apvārsnis Eiropa”	Saistības = maksājumi	(3)	422,289	428,181	434,044	439,964	446,024	451,895	457,982		3 080,380
KOPĀ apropriācijas — programmas piešķirums	Saistības	= 1 + 3	12 649,000	12 905,000	13 165,000	13 431,000	13 705,000	13 980,000	14 265,000		94 100,000
	Maksājumi	= 2 + 3	3 610,702	7 698,393	9 173,995	11 158,626	12 545,625	13 585,787	14 262,844	22 064,028	94 100,000

Daudz gadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	7	“Administratīvie izdevumi”
--	----------	----------------------------

EUR miljonos (trīs zīmes aiz komata)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	<i>Pēc 2027. gada</i>	KOPĀ
Cilvēkresursi										
Citi administratīvie izdevumi										
KOPĀ daudz gadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas	(Saistību summa = maksājumu summa)									

EUR miljonos (trīs zīmes aiz komata)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	<i>Pēc 2027. gada</i>	KOPĀ
KOPĀ daudz gadu finanšu shēmas	Saistības	12 649,000	12 905,000	13 165,000	13 431,000	13 705,000	13 980,000	14 265,000		94 100,000

visu IZDEVUMU KATEGORIJU apropriācijas	Maksājumi	3 610,702	7 698,393	9 173,995	11 158,626	12 545,625	13 585,787	14 262,844	22 064,028	94 100,000
---	-----------	-----------	-----------	-----------	------------	------------	------------	------------	------------	------------

3.2.2. Kopsavilkums par paredzamo ietekmi uz administratīvajām apropriācijām

- ☐ Priekšlikums/iniciatīva neparedz izmantot administratīvās apropriācijas
- ☒ Priekšlikums/iniciatīva paredz izmantot administratīvās apropriācijas šādā veidā:

EUR miljonos (trīs zīmes aiz komata)

Gads	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	KOPĀ
------	------	------	------	------	------	------	------	------

Daudz gadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJA								
Cilvēkresursi								
Citi administratīvie izdevumi								
Starpsumma — daudz gadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJA								

ārpus daudz gadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS								
Cilvēkresursi ¹⁸	401,317	412,035	423,065	434,411	446,086	458,099	470,462	3 045,475
Citi administratīvie izdevumi ¹⁹	422,289	428,181	434,044	439,964	446,024	451,895	457,982	3 080,380
Starpsumma — ārpus daudz gadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS	823,606	840,216	857,109	874,375	892,110	909,994	928,444	6 125,855

¹⁷ Tehniskais un/vai administratīvais atbalsts un ES programmu un/vai darbību īstenošanas atbalsta izdevumi (kādreizējās “BA” pozīcijas), netiešā pētniecība, tiešā pētniecība.

¹⁸ Šajos skaitļos iekļauti tikai pilnvarotie darbinieki, kas 2020. gadā strādā ģenerāldirektorātos, un nav iekļauti darbinieki, kas būs nepieciešami izpildaģentūrām, kopuzņēmumiem un citām decentralizētām struktūrvienībām, kā arī papildu darbinieki, kuru darbu apmaksā no turpmāko asociēto valstu iemaksām.

¹⁹ Šie skaitļi norāda aplēstos maksimālos administratīvos izdevumus, kas vajadzīgi juridiskā pamata īstenošanai. Šie skaitļi ietver arī izpildaģentūrām vajadzīgās subsīdijas (tostarp personāla izdevumus), ar kurām īsteno daļu no “Apvārsnis Eiropa”. Šajā kontekstā norādītās summas tiks pielāgotas paredzētās ārpakalpojumu procedūras rezultātā.

KOPĀ	823,606	840,216	857,109	874,375	892,110	909,994	928,444	6 125,855
------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	-----------

Vajadzīgās administratīvās apropriācijas tiks nodrošinātas no apropriācijām, kas jau ir piešķirtas darbības pārvaldībai un/vai ir pārdalītas, vajadzības gadījumā izmantojot arī vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā piešķirtus papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus.

3.2.2.1. Paredzamās vajadzības pēc cilvēkresursiem

- ☐ Priekšlikums/iniciatīva neparedz cilvēkresursu izmantošanu.
- ☒ Priekšlikums/iniciatīva paredz cilvēkresursu izmantošanu tālāk norādītajā veidā.

Aplēse izsakāma ar pilnslodzes ekvivalentu

Gads	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
• Štatu sarakstā ietvertās amata vietas (ierēdņi un pagaidu darbinieki)²⁰							
Galvenā mītne un Komisijas pārstāvniecības							
Delegācijas							
Pētniecība	2620	2620	2620	2620	2620	2620	2620
• Ārštata darbinieki (izsakot ar pilnslodzes ekvivalentu — AC, AL, END, INT un JED)^{20 21}							
Finansēts no daudzgadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS	— galvenajā mītnē						
	— delegācijās						
Finansēts no programmas piešķiruma ²²	— galvenajā mītnē						
	— delegācijās						
Pētniecība	1184	1184	1184	1184	1184	1184	1184
Cits (konkretizēt)							
KOPĀ	3804	3804	3804	3804	3804	3804	3804

Veicamo uzdevumu apraksts

Ierēdņi un pagaidu darbinieki	Visi ierēdņi un pagaidu darbinieki tiks izmantoti, lai īstenotu pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” mērķus visa procesa gaitā, no darba programmas sagatavošanas līdz rezultātu galīgajai izplatīšanai 2021.–2027. gadā.
Ārštata darbinieki	Visi ārštata darbinieki palīdzēs ierēdņiem un pagaidu darbiniekiem sasniegt pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” mērķus visa procesa gaitā — no darba programmas sagatavošanas līdz rezultātu galīgajai izplatīšanai 2021.–2027. gadā.

²⁰ Šajos skaitļos iekļauti tikai pilnvarotie darbinieki, kas 2020. gadā strādā ģenerāldirektorātos, un nav iekļauti darbinieki, kas būs nepieciešami izpildaģentūrām, kopuzņēmumiem un citām decentralizētām struktūrvienībām, kā arī papildu darbinieki, kuru darbu apmaksā no turpmāko asociēto valstu iemaksām.

²¹ AC — līgumdarbinieki, AL — vietējie darbinieki, END — valstu norīkotie eksperti, INT — aģentūras darbinieki, JED — jaunākie eksperti delegācijās.

²² Ārštata darbiniekiem paredzētā maksimālā summa, ko finansē no darbības apropriācijām (kādreizējām “BA” pozīcijām).

Vajadzīgie cilvēkresursi tiks nodrošināti, izmantojot attiecīgā ĢD darbiniekus, kuri jau ir iesaistīti konkrētās darbības pārvaldībā un/vai ir pārgrupēti attiecīgajā ģenerāldirektorātā, vajadzības gadījumā izmantojot arī vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā piešķirtus papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus.

3.2.3. Trešo personu iemaksas

Priekšlikums/iniciatīva:

- ☐ neparedz trešo personu līdzfinansējumu
- ☒ paredz trešo personu sniegtu līdzfinansējumu:

Apropriācijas miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Gads	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	KOPĀ
Norādīt līdzfinansētāju struktūru								
KOPĀ līdzfinansētās apropriācijas ²³	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.

3.3. Paredzamā ietekme uz ieņēmumiem

- ☐ Priekšlikums/iniciatīva ieņēmumus finansiāli neietekmē.
- ☒ Priekšlikums/iniciatīva finansiāli ietekmē:
 - ☐ pašu resursus
 - ☒ citus ieņēmumus

Norādiet, ja ieņēmumi ir piešķirti izdevumu pozīcijām ☒

EUR miljonos (trīs zīmes aiz komata)

Budžeta pozīcija	Priekšlikuma/iniciatīvas ietekme						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
6011. postenis	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.
6012. postenis							
6013. postenis							
6031. postenis							

Attiecībā uz piešķirtajiem ieņēmumiem norādīt attiecīgo(-ās) budžeta izdevumu pozīciju(-as).

01.02XX Apropriācijas no trešo personu iemaksām

Citas piezīmes (piem., metode/formula, ko izmanto, lai aprēķinātu ietekmi uz ieņēmumiem, vai jebkura cita informācija).

Trešās valstis var veikt iemaksas programmā, izmantojot asociācijas nolīgumus. Nosacījumi finanšu ieguldījuma apmēriem tiek izklāstīti katras valsts asociācijas nolīgumā, un tie nodrošina automātisku korekciju ieviešanu, ja tiek konstatēta būtiska nelīdzsvarotība attiecībā pret summu, kuru projekta dalības ietvaros saņem subjekti, kas atrodas asociētajā valstī, ņemot vērā programmas pārvaldības izmaksas.

²³ Divpusēji asociācijas nolīgumi vēl nav noteikti. Asociēto valstu veiktās iemaksas papildinās šajā tiesību akta finanšu pārskatā norādītās summas.